

POSTANOWIENIE

Dnia 16 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący)

SSN Paweł Grzegorzczak

SSN Monika Koba (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku J. K. o wyłączenie sędziów Sądu Rejonowego w R. od rozpoznania sprawy

z wniosku W. G.

przy uczestnictwie J. K. i Centrum Handlowego "P." spółki jawnej w likwidacji w P. o ustanowienie likwidatora,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 16 listopada 2018 r.,

zażalenia uczestnika postępowania J. K.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 15 maja 2018 r., sygn. akt I AGz (...),

1/ prostuje oczywistą niedokładność w oznaczeniu uczestnika w rubrum zaskarżonego postanowienia w ten sposób, że w miejsce

"Centrum Handlowego P. (...) w likwidacji w P." wpisuje

"Centrum Handlowego "P." spółki jawnej w likwidacji w P.",

2/ oddala zażalenie,

3/ rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego pozostawia w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 15 maja 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) odrzucił skargę kasacyjną uczestnika postępowania J. K. na postanowienie tego Sądu z dnia 3 kwietnia 2018 r. odrzucające zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego w R. z dnia 12 marca 2018 r.

W motywach rozstrzygnięcia wskazał, że zaskarżone skargą kasacyjną postanowienie o odrzuceniu zażalenia nie należy do kategorii spraw, o których mowa w art. 398¹ k.p.c., skoro dotyczy kolejnych postępowań incydentalnych w kwestii rozstrzygnięcia o zwolnieniu od opłaty sądowej, a nie orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie o ustanowienie likwidatora.

W zażaleniu na to postanowienie uczestnik postępowania zarzucił naruszenie art. 379 pkt 5 w zw. z art. 352 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie polegające na pozbawieniu go prawa do obrony wskutek odrzucenia skargi kasacyjnej, co skutkuje nieważnością całego postępowania, art. 398² § 1 k.p.c. poprzez nieprawidłową wykładnię i przyjęcie, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna, mimo że postanowienie, od którego ją wniesiono, kończyło postępowanie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie, mimo korzystania przez skarżącego z przymusu adwokackiego jest oczywiście bezzasadne, a z analizy akt sprawy wynika, że jest wykorzystywane, jako instrument przewlekania postępowania w sprawie o ustanowienie likwidatora spółki jawnej.

Po pierwsze, postępowanie w niniejszej sprawie dotyczy incydentalnego postępowania toczącego się w przedmiocie złożonych przez skarżącego wniosków o wyłączenie sędziów Sądu Rejonowego w R. od rozpoznania sprawy z wniosku W. G. przy udziale skarżącego i Centrum Handlowego „P.” spółki jawnej w likwidacji w P. o ustanowienie likwidatora spółki jawnej (art. 71 § 1 k.s.h.). Skarżący wywiódł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 15 maja 2018 r., w którym odrzucono jego niedopuszczalne zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 12 marca 2018 r., wydane w przedmiocie umorzenia postępowania wywołanego wnioskiem skarżącego o zwolnienie od opłaty od zażalenia, oddalenia wniosku o dokonanie wykładni postanowienia Sądu

Apelacyjnego w (...) z dnia 2 marca 2018 r. oraz oddalenia wniosku o wstrzymanie wykonania tego postanowienia. Sąd Apelacyjny, rozstrzygnął więc o kwestiach incydentalnych, które wyłoniły się w toku sprawy o ustanowienie likwidatora w ramach postępowania wywołanego wnioskiem skarżącego o wyłączenie od rozpoznania sprawy sędziów Sądu Rejonowego w R. Ubocznie dostrzeżenia wymaga, że rozstrzygnięcie to jest korzystne dla skarżącego, skoro Sąd Apelacyjny stwierdził, że wywiedzione przez niego zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w R. z dnia 15 grudnia 2017 r. jest wolne od opłat, co czyni bezprzedmiotowymi wszystkie wnioski złożone w tym przedmiocie (k. 76).

Od rozstrzygnięcia odrzucającego zażalenie przez Sąd drugiej instancji ani w postępowaniu procesowym (art. 398¹ § 1 k.p.c.) ani w postępowaniu nieprocesowym (art. 519¹ § 1 k.p.c.) nie przysługuje skarga kasacyjna. Zażalenie natomiast przysługuje jedynie na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (art. 394¹ § 1 k.p.c.), rozstrzygnięcie o uchyleniu orzeczenia sądu pierwszej instancji i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania (art. 394¹ § 1¹ k.p.c.) oraz na postanowienia sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie (z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 398¹ k.p.c. i postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji), ale jedynie w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna (art. 394¹ § 2 k.p.c.). Umorzenie postępowania wywołanego wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych, oddalenie wniosku o dokonanie wykładni postanowienia Sądu Apelacyjnego czy oddalenie wniosku o wstrzymanie wykonania tego postanowienia nie tylko nie może być zaskarżone skargą kasacyjną, ale nie przysługuje od niego ani zażalenie do Sądu Najwyższego, ani do innego składu Sądu drugiej instancji (art. 394² § 1 k.p.c.).

Po drugie, skarga kasacyjna, jako szczególny środek procesowy, ma zastosowanie tylko do spraw o największym znaczeniu procesowym (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2017 r., V CZ 33/17, nie publ.). Jej dopuszczalność w postępowaniu nieprocesowym reguluje art. 519¹ k.p.c. Zgodnie z art. 519¹ § 3 k.p.c. w postępowaniu rejestrowym skarga kasacyjna przysługuje jedynie od postanowień sądu drugiej instancji w przedmiocie wpisu lub wykreślenia

z rejestru podmiotu podlegającego rejestracji. Nie może budzić wątpliwości, że poza granicami dopuszczalności skargi kasacyjnej pozostają sprawy, w których wniosek dotyczy innych wpisów niż wpis (lub wykreślenie) podmiotu z rejestru. W tego rodzaju sprawach skarga kasacyjna nie przysługuje zatem nawet w przypadku wydania postanowienia kończącego postępowanie, co do istoty sprawy, o ustanowieniu lub odmowie ustanowienia likwidatora (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2010 r., IV CZ 3/10, IC 2010, nr 11, z dnia 6 stycznia 2000 r., I CZ 208/99, OSNC 2000, nr 6, poz. 122, i z dnia 25 maja 2016 r., V CZ 21/16, nie publ.).

O dopuszczalności skargi kasacyjnej decydują przepisy kodeksu postępowania cywilnego, a nie przekonanie skarżącego, że problem poruszany w niedopuszczalnym środku odwoławczym jest tej rangi, że powinien skutkować możliwością jego rozpoznania przez Sąd Najwyższy. Zarzuty dotyczące nieważności postępowania (art. 379 pkt 5 k.p.c.) oraz niezrealizowania obowiązku pouczenia są bezzasadne, skoro żaden dopuszczalny procedurą cywilną środek zaskarżenia od postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 3 kwietnia 2018 r. skarżącemu nie przysługiwał.

Z przytoczonych względów na podstawie art. 398¹⁴ § 1 w zw. z art. 394¹ § 3 i art. 13 § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego pozostawiono do rozstrzygnięcia w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie (art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i art. 394¹ § 3 k.p.c.).

Sprostowania oczywistej niedokładności w oznaczeniu uczestnika w rubrum zaskarżonego orzeczenia dokonano na podstawie art. 350 § 3 w zw. z art. 361 i 397 § 2 oraz 394¹ § 3 w zw. z art. 398²¹ k.p.c.

aj